

**Nasjonalparkstyret
for Forollhogna**

Møteinnkalling

Utvalg: Nasjonalparkstyret for Forollhogna
Møtested: Oppmøte på Enodd i Budal, Midtre Gauldal kommune
Dato: 07.09.2020
Tidspunkt: 09.30 – 18.00

Program for befaringen og møtet:

Kl.9.30 Oppmøte på Enodd – kaffe og noe i bite i på Kafeen

Velkommen til Budal og Midtre Gauldal

- Kort orientering om bygdeutvikling i Budal med fokus på verdiskaping i tilknytning til verneområdene

Gjennomgang av dagens program

Kl. 10.00 Befaring i Endalen landskapsvernområde

- Kjører inn til parkeringplassen innerst i Endalen
- Slåttområdet i Blåora – utvalgte kulturlandskap
- Vi ser på lokaliteter til innkomne og tidligere saker

Kl. 13.00 Lunsj på Storbekkøya museumsseter

- Orientering om oppgraderingen av innfallsporten, kulturstien og turstien til Rogneskletten

Kl. 14.00 Befaring i Budalen landskapsvernområde

- Kjører inn til Hognarasten – parkeringen innerst i Synnerdalen
- Vi ser på lokaliteter til innkomne og tidligere saker

Kl. 16.30 Ettermiddagsmat på Nyrønning i Storbudal

- Styremøte
- Fastsette ny møtedato for oktober

Kl. 18.00 Avslutning og heimreise

Møteinnkallingen med sakliste og vedlegg legges ut på nasjonalparkstyrets hjemmeside <http://www.nasjonalparkstyre.no/Forollhogna/>.

Eventuelt forfall må meldes snarest pr. e-post til en av nasjonalparkforvalterne.
Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Vel møtt!

1. september 2020

Astrid Alice Haug
nasjonalparkforvalter

Eli Grete Nisja
nasjonalparkforvalter

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
ST 22/2020	Godkjenning av møteinnkalling og sakliste, og valg av styremedlem til godkjenning av protokoll		
ST 23/2020	Referatsaker		
ST 24/2020	Delegerte saker		
ST 25/2020	Øyungen landskapsvernområde - klage på avslag om riving av fjøs og oppføring av nytt på Larstuvollen		2019/5708
ST 26/2020	Øyungen landskapsvernområde - søknad om fremføring av bilveg til hytte - Bård Eidet og Marit Elin Eide		2020/6741

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Forollhogna	22/2020	07.09.2020

ST 22/2020 Godkjenning av møteinnkalling og sakliste, og valg av styremedlem til godkjenning av protokoll.

Saksopplysninger:

Varsel om innkalling til møte i nasjonalparkstyret skal skje med 2 ukers varsel. Endelig innkalling med saksdokumenter sendes ut 1 uke før møtet.

Styret avgjør selv om det vil ta opp eventuelle saker som ettersendes senere enn dette.

Det velges **ett styremedlem** som sammen med leder skal godkjenne og underskrive protokollen for møtet. Dette skal gjøres ved møtets begynnelse.

Jf. pkt. 7 i vedtekter for nasjonalparkstyret for Forollhogna av 7.sept. 2015.

Innstilling til vedtak:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna godkjenner møteinnkalling og sakliste til møtet 7.september 2020.

Nasjonalparkstyret velger som sammen med leder skal godkjenne og underskrive protokollen for dette møtet.

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Forollhogna	23/2020	07.09.2020

ST 23/2020 Referatsaker

Saksopplysninger

Følgende saker refereres til nasjonalparkstyret:

RS 13/2020 Forollhogna nasjonalpark - godkjenning av utsetting trimkasser og turbøker - 2020

RS 14/2020 Rapport motorferdsel i forbindelse med kalvingsprosjektet

RS 15/2020 Svar på søknad om tillatelse til utviding av fiskesperre nedenfor Korstjønna og utslippstillatelse for CFT-Legumin oppstrøms fiskesperre for å fjerne ørekyte i Korstjønna og Bergtjønna i Holtålen kommune.

Innstilling til vedtak:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna tar referatsakene RS 13-15/2020 til orientering.

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Forollhogna	24/2020	07.09.2020

ST 24/2020 Delegerte saker

Saksopplysninger

Følgende saker er behandlet administrativt av nasjonalparkforvalter:

DS 22/2020 Londalen-Ørvilldalen landskapsvernområde - tillatelse til fasadeendring på seterstue på Veslnordstuvollen gnr 17 bnr 150, Tolga kommune - Jan Røe

DS 23/2020 Forollhogna nasjonalpark - dispensasjon til lavtflyving i forbindelse med kalvetelling av villrein for 2020 - NINA - Norsk Institutt for naturforvaltning

DS 24/2020 Forollhogna nasjonalpark - tillatelse til transport til Gorsethbua ved Hiåsjøen for perioden 2020 - 2023 - Soknedal fjellstyre.

DS 25/2020 Budalen og Endalen landskapsvernområder - tillatelse til oppføring av 2 utedoer - Budal bygdeutvikling ved Gunhild Meistad

DS 26/2020 Vangrøftdalen / Kjurrudalen landskapsvernområde - tillatelse til oppføring av uthus på Osmovollen, GID 135/7 - Kari Marit Aasbø

DS 27/2020 Vangrøftdalen og Kjurrudalen landskapsvernområde - tillatelse til oppføring av landbruksbygg for kraftforsilo på Simensvollen - Simen Krog

DS 28/2020 Forollhogna nasjonalpark - tillatelse til organisert ridetur - Gloi islandshestforening

DS 29/2020 Forollhogna nasjonalpark - tillatelse til bruk av ATV for transport av ved og proviant med mer til Råbua ved Hiåsjøen - 2020

DS 30/2020 Forollhogna nasjonalpark - tillatelse til motorferdsel for transport av utstyr med mer til Hiåsjøen i forbindelse med sauesanking 2020 - Soknedal beitelag

Innstilling til vedtak:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna tar delegerte saker DS 22-30/2020 til orientering.

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2019/5708

Saksbehandler: Astrid Alice Haug

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Forollhogna	25/2020	07.09.2020

Øyungen landskapsvernområde - klage på avslag om riving av fjøs og oppføring av nytt på Larstuvollen

Innstilling til vedtak:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna viser til klage på vedtak i styresak 37/2019, behandlet i styremøte 29.11.2019. Klagen datert 30.12.2019 anses om innkommet innen klagefristens utløp.

Nasjonalparkstyret kan ikke se at det har fremkommet nye opplysninger i klagen med betydning for behandling av søknaden. Styret opprettholder derfor sitt tidligere vedtak i styresak 37/2019.

Saken oversendes fra Nasjonalparkstyret for Forollhogna til Miljødirektoratet for videre klagebehandling.

Søker/klager: Liv Kristin Næsgård Trønnes

Vedlegg:

E-post fra Ålen fjellstyre v/Terje Borgos, datert 26.05.2020

Brev fra Holtålen kommune ad fjøsets verneverdi, brev mottatt 12.06.2020

Brev av 17.04.2020 fra Nasjonalparkstyret for Forollhogna til tiltakshaver

Brev av 17.04.2020 fra Nasjonalparkstyret til Holtålen kommune

Klage på vedtak, datert 30.12.2019

Særutskrift styresak 37/2019

Saksopplysninger

Søknad og vedtak i nasjonalparkstyret, 29.11.2019, sak 37/2019.

Liv Kristin Næsgaard Trønnes søkte om å rive eksisterende seterfjøs og oppføre nytt fjøs ca. 58 m² BYA på samme tomt.

Nasjonalparkstyret behandlet søknaden i sak 37/2019 og avslo både riving av eksisterende fjøs og oppføring av nytt fjøs på samme tomt. Styret anbefalte isteden at det ble søkt om oppføring av uthus i tilknytning til seterstue.

Vedtak i sak 37/2019:

Med hjemmel i § 3 i verneforskriften for Øyungen landskapsvernområde avslår Nasjonalpark-styret for Forollhogna søknad om riving av eksisterende seterfjøs og oppføring av nytt fjøs som erstatning for dette på Larstuvollen.

Begrunnelse for avslag på riving

I avgjørelsen er det lagt vekt på at eksisterende seterfjøs har verneverdi og fortrinnsvis bør istandsettes eller sikres. Det vises til saksutredning og uttalelse fra Trøndelag fylkeskommune. Nasjonalparkstyret anbefaler foreløpig sikring slik at seterfjøsset kan tas vare på som et verdifullt kulturminne. Nasjonalparkstyret vil tilrå at Holtålen kommunene foretar en gjennomgang av verdifulle bygninger og bygningsmiljø innenfor verneområdet for å avklare om dette er et av de siste gjenværende tømmerfjøs fra denne tidsperioden. Dette vil være et viktig grunnlag for å avklare mulighetene for å prioritere istandsetting av fjøsset som kulturminne. Nasjonalparkstyret vil anbefale at Holtålen kommune vurderer om fjøsset som kulturminne kan gis særskilt prioritert i kulturminneplan eller kommuneplanens arealdel.

Begrunnelse for avslag på oppføring av nytt seterfjøs

Søker har ikke behov for nytt fjøs i dag, da garden og setra ikke er i drift. Dersom drift på garden og setra gjenopptas kan man vurdere behovet for oppføring av nytt fjøs. Dette bør i såfall ses i sammenheng med status for eksisterende fjøs og muligheten for å ta vare på dette som kulturminne og samtidig utnytte dette i næringssammenheng.

Behov for uthus

Søker viser til behov for uthusareal. Nasjonalparkstyret mener dette behovet best kan dekkes gjennom særskilt søknad om oppføring av et mindre uthus i tilknytning til seterstua. Det vises til saksutredning. Nasjonalparkstyret vil være positivt innstilt til en søknad om oppføring av uthus innenfor forvaltningsplanens retningslinjer for slik bebyggelse.

Klage på vedtak

I brev av 30.12.2019 klager søker Liv Kristin Næsgaard Trønnes på vedtaket. Vedtaksbrev er datert 5.12.2019, og med postgang og helligdager i julen – anses klagen å ha innkommet innen klagefristens utløp.

Følgende momenter fremheves i klagen:

- 1) Avslag på riving av fjøs. Søker mener forfallet har kommet så langt at en restaurering vil bli uforholdsmessig kostbar og arbeidsomt. Det er vanskelig å ta vare på eksisterende bygg. Søker fraskriver seg ansvar for fremtidige mulige utfall av ulykker (både av dyr og mennesker) ved det eksisterende seterfjøs.
- 2) Søker har en del kommentarer knyttet til rettighetsforhold på stedet – spesielt i forholdet mellom gårdene Larstu og Nesgård, og Larstuvollen og Næsgardsvollen.

Vurdering av klage

1) Avslag på riving av fjøs

Søker viser til at forfallet har kommet langt, og at restaurering vil være kostnads- og arbeids-krevende.

I nasjonalparkstyrets vedtak i sak 37/2019 er det lagt vekt på fylkeskommunens uttalelse om fjøsets verneverdi.

Konklusjon i tidligere uttalelse fra Trøndelag fylkeskommune:

«Seterfjøset på Larstuvoll vurderes som et bevaringsverdig kulturminne. Det har, grunnet alder og autentisitet, regional verneinteresse. Vi fraråder riving av et bevaringsverdig kulturminne med mulig konstruksjon fra før 1850: prioritert kulturminneloven § 25 kulturminne.

Vi anbefaler sikring slik at seterfjøset kan forbli en del av det lokale kulturlandskapet og muligheten for bruk til framtidig seterdrift.

Kommunen bør utrede om denne type kulturminner er prioritert i kulturminneplanen eller bør prioriteres i overordnet plan.»

Fylkeskommunen bemerker også: *«Som tømmerfjøs regnes det som et kulturminne av høy alder. Det er færre og færre seterbygninger fra denne tidsperioden bevart. Sikring av bygget haster.»*

Kommentar fra nasjonalparkforvalter:

Forfallet har kommet langt på bygningen og styret har i sin behandling av søknaden forståelse for at det kan være krevende for tiltakshaver å istandsette bygningen. Derfor har også nasjonalparkstyret i likhet med fylkeskommunen i første omgang tilrådd *sikring av bygget*, og samtidig tilrådd at Holtålen kommune som bygningsmyndighet tar et ansvar for å klarlegge nærmere betydningen av byggets verneverdi og betydning lokalt.

I brev av 17.04.2020 fra nasjonalparkstyret til Holtålen kommune – etterlyses det en vurdering fra kommunen – i forhold til om fjøset er et av de siste gjenværende store tømmerfjøsene fra denne tidsperioden. Det etterlyses en vurdering av byggets verneverdi sett fra kommunens ståsted og kunnskapsgrunnlag om bygninger i området, og om kommunen selv ønsker å gi fjøset særskilt prioritet i sine planer, eller særskilt oppfølging og hjelp til søker. En slik prioritering vil kunne gjøre det lettere å få tilskudd og hjelp til sikring og istandsetting. Fjøset ligger innenfor Verdensarven Røros og cirkumferensen, der kommunen har et særskilt forvaltningsansvar.

Uttalelse fra Holtålen kommune, mottatt 12.06.2020 (vedlegg)

Kommunen har foretatt en gjennomgang av fjøsbygninger i statsalmenningen. Ut fra dette kan det tyde på at fjøset på Larstuvollen har noe større areal enn gjennomsnittet. I allmenningen synes det å være en overvekt av fjøs som er en blanding av lafte- og bindingsverkkonstruksjon. Men det vil nok også kunne finnes tilsvarende fjøs der hele konstruksjonen er i laft.

Kommuneplanens arealdel har bestemmelser i pkt 3.3 omkring bevaring av kulturmiljø. Det er igangsatt arbeid med kulturminneplan. Denne planlegges lagt frem for behandling i løpet av høsten.

Uttalelse om fjøsets verneverdi fra Ålen fjellstyre v/Terje Borgos

Det har vært et helt spesielt seterfjøs når en ser på størrelsen. Det er etter det som jeg kjenner til ingen andre seterfjøs i dette området av denne størrelse. Kjenner ikke konkret til bruken av fjøset, men størrelsen kan ha sammenheng med at det var 2 gårder som delvis setret sammen.

Vil nesten påstå at størrelsen på fjøset er unormal for disse områdene. Dette kan gjøre fjøset både mindre verneverdig på grunn av sin størrelse, men også mere verneverdig for å dokumentere at det faktisk var så store seterfjøs i bruk i dette området.

Samlet vurdering av klage i forhold til avslag på søknad om riving av fjøs

I klagen er det ikke fremkommet nye opplysninger som ikke var kjent ved styres behandling av søknaden i sak 37/2019. Uttalelse fra Holtålen kommune og Ålen fjellstyre bekrefter at det er få eller ingen flere store laftede tømmerfjøs igjen i dette området fra denne tidsperioden. Fjøset bør fortsatt sikres for å kunne ha mulighet for å ta vare på dette for ettertiden. Sikring haster og søker bør få hjelp fra kommune og fylkeskommune for å foreta slik sikring av bygningen.

Kommentarer om eier- og rettighetsforhold

Nasjonalparkforvalter kan ikke se at klagers merknader knyttet til eier- eller rettighetsforhold på stedet har betydning for sakens utfall i dette tilfellet. Statskog er kontaktet for å komme med en redegjørelse om eier- og rettighetsforholdene som kan følge saken ved eventuell videre oversendelse av klage til Miljødirektoratet.

Klage på avslag om oppføring av nytt seterfjøs

Søker klager på både avslag på søknad om riving og avslag på søknad om oppføring av nytt fjøs på samme tomt. Det fremkommer ingen nye momenter som tilsier at søker har behov for nytt seterfjøs av størrelse som omsøkt.

Nasjonalparkforvalter kan ikke se at det har fremkommet nye momenter i klagen som ikke er vurdert i sak 37/2019. Nasjonalparkstyret mener fortsatt at oppføring av nytt mindre uthus ved søkers seterstue er et bedre alternativ for å dekke søkers behov for uthusareal - enn å oppføre nytt fjøs på gammel tomt som erstatning for eldre seterfjøs.

Samlet vurdering er derfor at vedtaket i sak 37/2019 opprettholdes, og at klagen oversendes Miljødirektoratet for videre behandling.

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2020/6741

Saksbehandler: Astrid Alice Haug

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Forollhogna	26/2020	07.09.2020

Øyungen landskapsvernområde - søknad om fremføring av veg til hytte med GID 300/1/22 ved Hessjøen (Holtålen kommune)

Innstilling til vedtak:

«Nasjonalparkstyret for Forollhogna avslår søknad fra Bård Eidet og Marit Elin Eide om fremføring av bilveg til hytte med GID 300/1/22 ved Hessjøen i Holtålen kommune. Avslaget er fattet med hjemmel i § 3, punkt 1 i verneforskriften for Øyungen landskapsvernområde, og naturmangfoldlovens § 48.

Tiltaket er vurdert etter naturmangfoldlovens § 48, da søknaden om fremføring av bilveg ikke kan begrunnes i landbruksmessige behov. Nasjonalparkstyret vurderer den omsøkte nye trasèen til å være i strid med verneformålet, da trasèen ligger i et sammenhengende relativt åpent og uberørt område på vestsiden av Hessjøen. Omsøkte veg går til hytte som ligger nært vannet, og særlig siste del av trasèen med kryssing av bekk og myr er sårbart for inngrep av en slik størrelse. Tiltaket ligger innenfor 100 meters sonen til vassdrag. Fremføring av bilveg i dette området vil kunne påvirke verneverdiene negativt, og vil kunne føre til presedens for flere tilsvarende søknader.

I avgjørelsen er det lagt vekt på forvaltningsplanens retningslinjer for vegbygging innenfor Øyungen landskapsvernområde, samt den presedensvirkning søknaden kan få for tilsvarende søknader både innenfor Øyungen landskapsvernområde og øvrige landskapsvernområder rundt Forollhogna.

Det er også lagt vekt på at nasjonalparkstyret tidligere har avslått en sammenlignbar søknad om fremføring av veg til hytte innenfor Øyungen landskapsvernområde. Det vises til nasjonalparkstyrets vedtak fattet den 31.01.2017 i NP-sak 6/2017 med senere klage på vedtak, samt Miljødirektoratets brev av 30.06.2017 som stadfester styrets tidligere vedtak.»

Søker: Bård Eidet og Marit Elin Eide

Vedlegg:

Uttalelse fra Fylkesmannen i Trøndelag, brev til Holtålen kommune av 15.06.2020
Uttalelse fra Trøndelag fylkeskommune, brev til Holtålen kommune av 12.05.2020

[Særutskrift NP-sak 6/2017](#), vedtak av 31.01.2017

Brev av 30.06.2017 fra Miljødirektoratet

Andre dokumenter i saken:

ST 20/2020 – vedtak – utsetting av realitetsbehandling av søknaden inntil befaring er foretatt

Søknad om fremføring av veg (gjengitt i saken) med kartvedlegg

Referat fra forhåndskonferanse avholdt 06.05.2020 med Holtålen kommune

Søknaden er vurdert i forhold til:

Naturmangfoldloven av 19.juni 2009

Forskrift om vern av Øyungen landskapsvernområde

Forvaltningsplan for Øyungen og Ledalen landskapsvernområder

Saksopplysninger

Styresak 20/2020

Saken ble første gang lagt frem for nasjonalparkstyret til behandling 15.06.2020, da som styresak 20/2020. Saken ble da vedtatt utsatt for gjennomføring av befaring.

Befaring ble foretatt mandag 10.august 2020. I befaringsen deltok representanter for nasjonalparkstyret (politisk og administrativt), Holtålen kommune v/administrasjonen, samt tiltakshaver.

Ny behandling

Saken legges nå frem på nytt for behandling i nasjonalparkstyret med samme innstilling som sist.

Det vises samtidig til uttalelse fra Trøndelag fylkeskommune, og uttalelse fra Fylkesmannen i Trøndelag til omsøkte tiltak. Trøndelag fylkeskommune anbefaler at dispensasjon ikke blir gitt. Fylkesmannen i Trøndelag fraråder at det gis dispensasjon til bygging av veg til hytte. Det vises til vedlegg. Disse uttalelsene var ikke med som vedlegg til styresak 20/2020.

Statskog som grunneier har gitt signaler om at en ATV trasè til hytta kan vurderes, men at fremføring av veg vil bli et for stort inngrep.

Søknaden

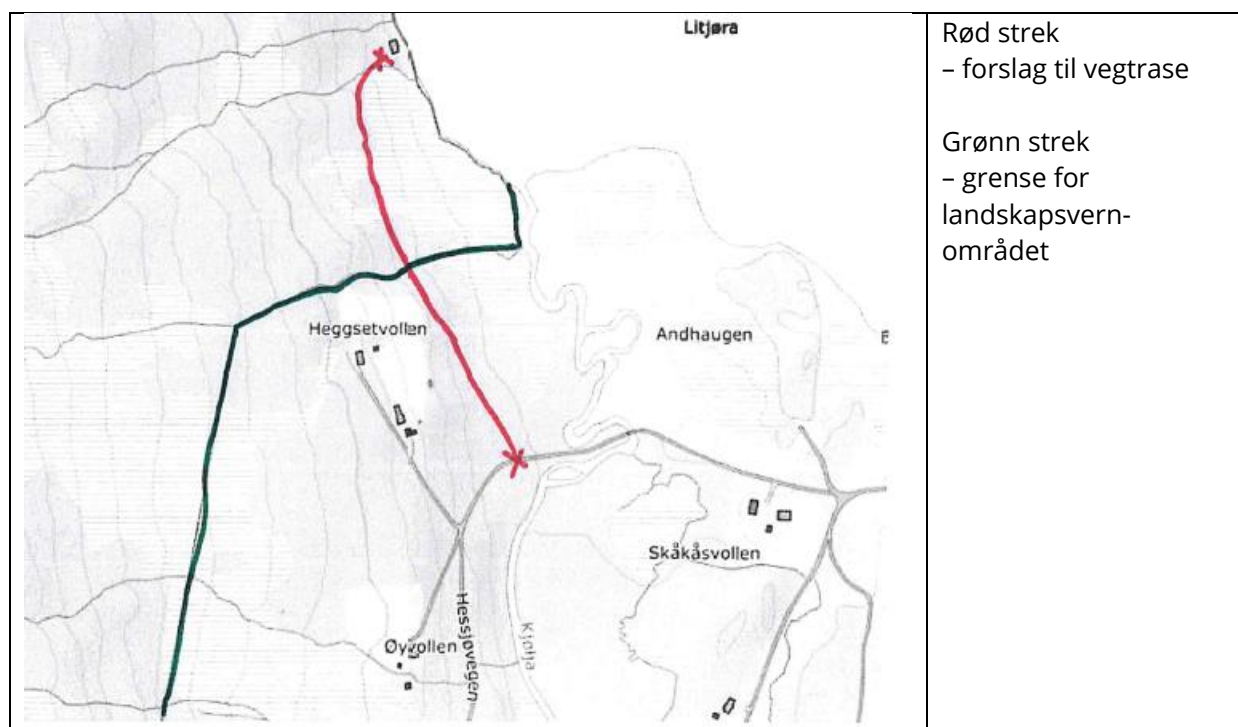
Bård Eidet og Marit Elin Eide søker om tillatelse til å anlegge vei frem til hytte Bårdstuggu med GID 300/1/22 i Holtålen kommune.

De søker om dispensasjon med følgende begrunnelse:

1. Bårdstuggu ligger bare ca. 200 m inn på landskapsvernområdet. Det innebærer at miljøavtrykket en vei medfører må oppfattes som svært begrenset. Særlig når vi vet at det i etterkant til sammenligning er anlagt vei i et ganske omfattende omfang til ulike hytter ved Hessjøen. Vi har hatt befaring på området med naturparkforvalter Astrid Alice Haug og vi har diskutert alternative traseer med henne. Inntegnet trase på vedlagte kart tar mest mulig hensyn til at veien glir inn i terrenget og at den ikke kommer i konflikt med myr. Det er også et moment at vi kan få den situasjonen at vi

får ja til halvparten av veien - de 200 m som ligger utenfor landskapsvernområdet – men ikke de 200 siste meterne. Det vil være en dårlig løsning for alle parter.

2. Trafikken bort til Bårdstuggu vil ikke medføre ulempe for andre parter ved Hessjøen, og det er heller ikke aktuelt med en videreføring til andre hytter på et senere tidspunkt.
3. Vi har i alle år hatt parkeringsplass på Andhaugen, med egen plass for hensetting av båt. Nå jobber Holtålen kommune etter det vi hører med planer om caravan-parkering på Andhaugen, og det gjør at parkeringsplassen vår i over 50 år er i spill med mye mindre sikkerhet enn i dag.
4. Hytta har betydelige setningsskader, og det er svært sannsynlig at det må settes opp en ny innen en ikke alt for lang tidshorison. Uten vei vil transport til byggingen måtte skje med helikopter, og det er også en del av en miljømessig vurdering.
5. I reguleringsplan for Borren – Litfjellet hytteområde er det foretatt en konsekvensutredning med tanke på mulige skadevirkninger for villreinstammen. I denne konkluderes det at aktivitet i det østlige området av kommuneplanens utbyggingsområde F25 (og som Bårdstuggu ligger innenfor) ikke har noen negative konsekvenser for trekkveier for rein.
6. Området som går med til å anlegge vei blir ikke brukt til landsbruksformål, en vei her vil derfor ikke komme i konflikt med dyrket mark. Området som blir brukt har heller ikke stor verdi som beitemark.
7. Holtålen kommune jobber iherdig for å tiltrekke seg gruvedrift i Gruvdalen. Dette området ligger innenfor landskapsvernområdet, og vil medføre betydelige større konsekvenser for området enn en 200 m lang grusveg som blir belastet med maksimalt 10 turer vår/sommer/ høst.

Da landskapsvern-området ble opprettet ble søker informert om at dette ikke skulle ha noen påvirkning på muligheter for f.eks å sette opp nybygg i tilsvarende størrelse som utenfor landskapsvern-området på tomten. De spurte ikke på det daværende tidspunkt om dette også gjaldt muligheter for vei. Det var på det tidspunktet ikke åpnet for veitbygging i det omfang det har blitt åpnet for i etterkant ved Hessjøen.

Hadde søker visst det ville de bedt om at grensen for landskapsvernområdet gikk ett bekkefar lenger nord, og dermed ville vei vært uproblematisk. Ser man grensen for landskapsvernområdet så ser man hvor utrolig liten endring som skulle til for at hytta ble liggende utenfor landskapsvernområdet.

Gevinsten og brukervennligheten for oss i et livsløpsperspektiv må derimot ansees som veldig stor. Familien har røtter i Ålen, og Bårdstuggu er bygd av tidligere generasjoner. Hytta er nå i relativt dårlig stand og vi ønsker å sette opp ny hytte på tomten. En veil vil gjøre dette arbeidet betydelig lettere. Vi er fleksibel på selve veitraseen, men det vi ser på som både praktisk, med minst konflikt for setrene rett sør for oss, og med minst veiføring på myr, er en trase fra den holdeplassen vi bruker i dag, under setrene, men i nedre del av skogbandet over myra før den svinger ned mot hytta rett før bekkeleiet.

Andre saksopplysninger

Holtålen kommune har gjennomført forhåndskonferanse med søker 06.05.20. Referat fra møtet foreligger som del av søknaden.

Hjemmelsgrunnlag – verneforskrift og naturmangfoldlov

Verneforskriften for Øyungen landskapsvernområde

§ 2 Formål

Formålet med opprettelsen av Øyungen landskapsvernområde er å ta vare på et særpregede natur- og kulturlandskap med tilhørende planteliv, der seterlandskapet med seterbebyggelse, setervoller og kulturminner utgjør en vesentlig del av landskapets egenart.

§ 3 Vernebestemmelser

Området er vernet mot alle inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter slik som for eksempel anlegg og faste innretninger, vegbygging, oppdemming, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling, planering og lagring av masse mv.

§ 5 Eventuelle unntak etter søknad

Når virksomheten kan skje uten at det strider mot formålet med vernet, og når særlige grunner taler for det, kan forvaltningsmyndigheten på nærmere vilkår gi tillatelse til

- fremføring av nye veger for jordbruksformål som er knyttet til seterdrift (punkt 7)

I dette tilfellet søkes det om ny veg fra eksisterende bilveg til hytte. Søknad om dispensasjon må derfor vurderes etter naturmangfoldlovens (NML) § 48.

Naturmangfoldlovens § 48, 1.ledd (dispensasjon fra vernevedtak)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom:

- tiltaket ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig,
- sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig

§48, fjerde ledd:

Søknad om dispensasjon etter første ledd skal inneholde nødvendig dokumentasjon om tiltakets virkning på verneverdiene. I dispensasjon etter første ledd skal begrunnelsen for vedtaket vise hvordan forvaltningsmyndigheten har vurdert virkningene som dispensasjonen kan få for verneverdiene, og hvilken vekt det er lagt på dette.

Vurderinger

Kunnskapsgrunlaget – og føre-var prinsippet (§§ 8 og 9 i NML)

Det foreligger både vegetasjonskart, naturtypekart og beitekart for området (nibio.no). Den aktuelle vegtraséen og området er sjekket ut i forhold sjeldne og sårbare arter, naturtyper og kulturminner i baser som Askeladden, kulturminnesøk, artsdata, naturtypekart mv. Ingen kjente forekomster av sårbare arter eller kulturminner. Tiltaket ligger utenfor område definert som villreinens leveområde i Forollhogna jf [Arealbrukskart for villrein](#) fra 2010. Området inngår i regional plan for Forollhogna villreinområde med tilhørende temakart (helt i ytterkant av randområde for villrein som her følger vernegrensa).

Veg som tema er godt utredet i forvaltningsplan for Øyungen og Ledalen landskapsvernområder, kapittel 4.4. Nasjonalparkforvalter har tidligere vært på befaring på stedet sammen med søker. Det foreligger tilstrekkelig kunnskap for å vurdere søknaden.

Opplysninger fra administrasjonen i Holtålen kommune

Omsøkte tiltak ligger innenfor LNF-område i kommuneplan for Holtålen, hvor det etter bestemmelsene ikke er tillatt med annen bygge- og anleggsvirksomhet enn den som har direkte tilknytning til tradisjonell landbruksvirksomhet. Vegbygging i LNF-område krever derfor dispensasjon fra kommuneplanens arealdel. Kommunen har tradisjonelt sett vært restriktiv i forhold til dispensasjoner for atkomstveger til spredtliggende hytter i LNF-området. I de tilfeller det er gitt dispensasjon for atkomstveger til fritidseiendommer i LNF har disse hyttene i hovedsak vært plassert i hoveddalføret og relativt nærme kjørevei. Derav kortere vei og mindre inngrep. En grov gjennomgang av kartet i kommunen i 2017

viste at ca. 8 hytter/setrer innenfor Øyungen landskapsvernområde ikke har adkomstveg, samt et tilsvarende antall i randsona til landskapsvernområdet.

Tidligere opplysninger fra Statskog og fjellstyret

Statskog og fjellstyret har for noen år tilbake foretatt en gjennomgang av status for veger og kjøretreaser i området. Sammen med kommunens gjennomgang av veger og kjørespor på privat grunn danner dette et viktig grunnlag for prinsipielle diskusjoner rundt både fremføring av nye veger og opprusting av eksisterende trasèer fra kjørespor og traktorveg til bilveg. Kartgrunnlaget for det som berører statsalmenning ble utarbeidet for flere år tilbake.

Forvaltningsplan for Øyungen og Ledalen landskapsvernområder

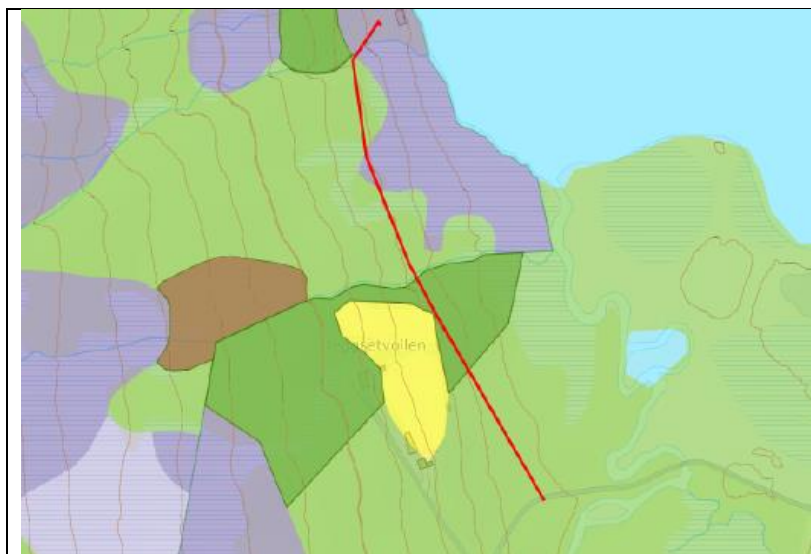
I forvaltningsplanens kapittel 4.4 er det uttrykkelig sagt at bygging av nye veger i Ledalen landskapsvernområde er uaktuelt, da dette er en vegløs dal. For Øyungen landskapsvernområde står det følgende:

«Bygging av nye veger både traktorveger og bilveger, og omfattende omlegging av eksisterende veger medfører store varige inngrep i landskapet. Forvaltningsmyndigheten vil føre en restriktiv linje i forbindelse med søknader om slik bygging. I tilfeller der slike planer blir godkjent, vil det bli stilt svært strenge krav til landskapstilpasning, utforming og opprydding. Slik godkjenning vil kun gis i forbindelse med fremføring av nye veger for jordbruksformål».

Vurdering etter naturmangfoldlovens § 48:

Søknad om et tiltak må ses i lys av verneformålet og om tiltaket kan føre til skade på verneverdi-ene. Det må foretas en konkret vurdering av forholdene på stedet. I tillegg må det gjøres en vurdering av om tiltaket vil kunne føre til presedens for flere tilsvarende søknader både innenfor Øyungen landskapsvernområde og tilsvarende landskapsvernområder rundt Forollhogna.

Foreslått vegtrasè går over følgende vegetasjonstyper: dyrka mark (gul), grasmyr (lilla), engbjørkeskog/bjørkeskog med høgstauder (mørk grønn) og blåbær bjørkeskog (lys grønn). Lyse grønne områder er god beitemark, mens mørke grønne områder er svært gode beiteområder. Foreslått vegtrasè går på østsiden av Heggsetvollen, mens setervegen går opp langs vestsida av dyrka marka.

Ved tidligere befaring med søker, ønsket søker å legge traseen i lengderetning rett over myra – men dette er nå endret slik at selve trasèen i hovedsak går over fastmark og ikke over myr. Myr bør generelt unngås.

Søker presiserer at de er åpne i forhold til å finne mest mulig skånsomt trasèvalg.

Trasèen følger i stor grad ca. kote 735 langs lia innenfor verneområdet før den svinger ned mot hytta og sjøkanten på ca. 725 m.o.h. (ca. 10 meters høydeforskjell). Ca. 200 meter av vegstrekningen går innenfor landskapsvernområdet. Spørsmålet om det er riktig å bygge ny veg i dette området er prinsipielt, både fordi det ligger innenfor et verneområde, er knyttet til fritidsbruk og ikke landbruksformål og fordi området på vestsiden av sjøen fremstår som et relativt uberørt område mellom setrene Heggsetvollen i sør og Kjørkhusvollen i nord.

Det mest utsatte partiet er der vegen skal gå ned til hytta og krysse en bekk som kommer fra et større myrområde lenger oppi lia. Hytta ligger like ved vannkanten, i et åpent og litt myrlendt område, og strekningen innenfor verneområde ligger i hovedsak innenfor 100 m's sona til vassdraget (Hessjøen). Dersom det skal kunne tillates veg eller ATV-trasè i området vil det omsøkte trasèvalget antagelig være den beste løsningen.

Tur rundt Hessjøen

For en del år siden var Hessjøen et område med aktiv seterdrift. I dag er det kun et fåtall som har dyr på setra. Hessjøen rundt er opprinnelig en gammel sti som ble benyttet av de som var på setra. Den er nå merket og oppgradert. Denne stien går fra seterveg ved Heggsetvollen og videre nordover på vestsiden av sjøen.

Økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10)

En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for.

Vernevedtakets formål og påvirkning av verneverdiene

Vegbygging er et betydelig inngrep i et verneområde. Det skal som utgangspunkt føres en streng holdning til nye vegtrasèer som ikke er knyttet til jordbruksformål jfr. forvaltningsplanen. Alle vegtiltak (opprusting av eksisterende kjørespor, ny veg, nye kjøretrasèer etc.) må vurderes strengt og i tillegg ut fra situasjonen i det konkrete tilfellet (tiltakets omfang, betydning for verneverdier, inngrep i landskap, terreng og vegetasjon mv). Mulig presedensvirkningen av tiltaket må også tillegges betydelig vekt i vurderingen av om tillatelse kan gis.

En eventuell tillatelse til fremføring av veg til hytte skaper ikke presedens for flere hytter ved Hesssjøens vestsida, da dette er den eneste hytta uten veg beliggende innenfor landskapsvernområdet ved Hessjøen. Tiltaket berører en mindre strekning på 200 m innenfor verneområdet (+ 200 m utenfor vernegrensa) helt i sør-vest enden av sjøen.

Nasjonalparkstyret har imidlertid behandlet flere andre søknader som bør ses i sammenheng med denne søknaden.

Søknad om veg til hytte ved Veldalsvika i Øyungen LV

Nasjonalparkstyret har tidligere behandlet søknad om fremføring av veg til hytte ved Veldalsvika i Øyungen, arkivsaksnr.: 2013/130, NP-sak 6/2017. Denne saken er sammenlignbar med omsøkte tiltak, da dette også gjaldt fremføring av veg til hytte på en relativt kort vegstrekning like innenfor verneområdegrensa. I dette tilfellet gjaldt søknaden fremføring av veg på ca. 290 m. Vegstrekningen var litt lengre enn omsøkte, og med litt større høydeforskjell (25 m). Trasèen lå i bjørkeskog, og dermed ikke like eksponert som omsøkte trasè, men i et område med delvis stor stein, slik at fremføring av veg burde skje særlig skånsomt.

Søknaden om fremføring av bilveg ble avslått av nasjonalparkstyret, både av landskaphensyn, nærhet til vann, men også av hensyn til presedens for andre tilsvarende søknader. Det ble særlig vist til at forvaltningsplanen ikke åpner for fremføring av veg annet enn til landbruksformål. Det ble imidlertid gitt positive signaler om muligheter for å søke om fremføring av en ATV trasè da man mente dette ville være mer skånsomt for naturen og landskapet i dette tilfellet. Søker var imidlertid ikke interessert i dette. Nasjonalparkstyret påpekte den gang at det gjennom revidering av forvaltningsplanene burde foretas en gjennomgang av antall vegløse hytter og setre i landskapsvernområdene for å vurdere disse i sammenheng før man tok stilling til muligheten for fremføring av veg til hytter innenfor verneområdene, og ut fra forholdene på stedet. Nasjonalparkstyrets vedtak ble påklaget til Miljødirektoratet. Miljødirektoratet stadfestet senere nasjonalparkstyrets vedtak.

Ny veg/omlegging av kjørespor i Bubekkvika, Øyungen LV

I 2016 ble det gitt tillatelse til fremføring av veg/omlegging av kjørespor i Bubekkvika. Dette tiltaket er behandlet etter naturmangfoldlovens § 48, men saken er ikke direkte sammenlignbar på samme måte som vegsaken i Veldalsvika. Her er det gitt tillatelse til ny veg under forutsetning av at eksisterende kjøring langs kjørespor ned til sjøen utgår for allmenn bruk, og at kjøring på stranda i Bubekkvika opphører. Tiltaket ble også sett i sammenheng med behov for adkomst til seter i området, behov for veg i landbruket og krav om en samlet plan for tilrettelegging i området. Særskilt søknad om oppgradering av kjørespor for veg til hytte ble avslått.

Bubekkvika markert lengst til venstre, Veldalsvika i midten og Hessjøen til høyre.

Status for hytter uten veg rundt Øyungen

Innenfor Øyungen landskapsvernområde var det ifølge kommunen ca. 8 hytter/setre som ikke hadde vegforbindelse i 2017. I tillegg kommer hytter/setre i den nærliggende randsona til verneområdet (tilsvarende antall uten veg). Forholdene på stedet vil være ulike for de ulike hyttene – men ved en samlet vurdering, kan man eventuelt klargjøre om det skal være mulig å gi enkelthytter tillatelse til veg dersom forholdene på stedet ligger til rette for dette. En slik samlet vurdering bør skje som ledd i revidering av forvaltningsplanene for området, der temaet bør gjennomgås og prinsippene for eventuell vegfremføring bør drøftes for verneområdene samlet.

Tiltakshaver tok kontakt med nasjonalparkforvalter for flere år siden, og forvalter har vist til kommende revidering av forvaltningsplanene i lang tid. Av ulike årsaker, ressurstilgang mv. har revidering av planene stadig blitt utsatt.

Konklusjon

Ut fra verneformål, forvaltningsplanens retningslinjer for vegbygging, de konkrete forholdene på stedet og spesielt vedtak i sammenlignbar søknad for hytte ved Veldalsvika i Øyungen (NP-sak 6/2017), synes nasjonalparkforvalter at det er vanskelig å kunne innstille positivt på fremføring av bilveg til hytte i dette tilfellet.

Nasjonalparkforvalter mener i likhet med saken i Veldalsvika at fremføring av en skånsom ATV trasè kan vurderes dersom søker ser seg tjent med dette.

Skulle nasjonalparkstyret være positive til vegfremføring i dette konkrete tilfellet vil nasjonalparkforvalter fortsatt tilrå at en slik vurdering foretas som et ledd i revidering av forvaltningsplanen for Øyungen landskapsvernområde.

§ 11 i NML - Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver
Ikke aktuell med innstilling som foreslått

§ 12 i NML- Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder
Ikke aktuell med innstilling som foreslått